

Số: 245 /BC-UBND

Quảng Ngãi, ngày 28 tháng 11 năm 2019

BÁO CÁO

Sơ kết 01 năm thực hiện Chỉ thị số 16/CT-UBND, ngày 08/10/2018 của Chủ tịch UBND tỉnh về tăng cường công tác quản lý, phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động cho vay, cầm cố tài sản (Từ ngày 15/10/2018 đến ngày 14/10/2019)

Qua 01 năm triển khai thực hiện Chỉ thị số 16/CT-UBND, ngày 08/10/2018 của Chủ tịch UBND tỉnh về tăng cường công tác quản lý, phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động cho vay, cầm cố tài sản trên địa bàn tỉnh (Chỉ thị số 16), kết quả đạt được như sau:

I. TÌNH HÌNH

Thời gian qua, tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” có nhiều diễn biến phức tạp, “tín dụng đen” len lỏi đến từng ngõ ngách, vùng nông thôn, miền núi, ven biển của tỉnh; những năm gần đây, ngư trường biển mất mùa, việc khai thác, đánh bắt hải sản của ngư dân gặp nhiều khó khăn nên một số hộ dân ở xã Nghĩa An, thành phố Quảng Ngãi không có khả năng chi trả nợ vay ngân hàng, có nhiều hộ dân đã tìm đến “tín dụng đen” để giải quyết tình thế; có vụ huy động vốn với lãi suất cao bất thường dẫn đến vỡ hụi (TP Quảng Ngãi, Minh Long) gây xôn xao dư luận, gây thiệt hại về tài sản cho nhiều người, ảnh hưởng xấu đến tình hình an ninh, trật tự tại địa phương. Các đối tượng lợi dụng mạng viễn thông, internet, kinh doanh cầm đồ tạo vỏ bọc, đối phó với các cơ quan chức năng để tổ chức các hoạt động cho vay không thể chấp, huy động vốn, kinh doanh tài chính, góp vốn, góp tài sản kinh doanh với lãi suất cao nhằm thu lợi bất chính. Thực tế cho thấy, “tín dụng đen” là hình thức cho vay, đi vay hoặc huy động vốn với lãi suất vượt quá mức pháp luật quy định, được thực hiện bởi các cá nhân, nhóm người hoặc tổ chức kinh doanh dịch vụ tài chính, thường gắn với các hành vi đòi nợ, chiếm đoạt tài sản trái pháp luật. Chủ nợ thường thuê các băng, nhóm tội phạm, đối tượng “xăm trô” có tiền án, tiền sự sử dụng vũ khí, hung khí nguy hiểm có thể thực hiện các hành vi xâm phạm đến tính mạng, sức khỏe, nhân phẩm, danh dự, tổn hại về tinh thần và chiếm đoạt, hủy hoại tài sản của người đi vay, gây lo lắng, bức xúc trong Nhân dân.

II. KẾT QUẢ CÁC MẶT CÔNG TÁC

1. Công tác chỉ đạo triển khai thực hiện

- Sau khi Chủ tịch UBND tỉnh ban hành Chỉ thị số 16 và Công văn số 729/UBND-NC, ngày 19/02/2019 của UBND tỉnh về việc đẩy mạnh tấn công, truy quét hoạt động “tín dụng đen”, các sở, ngành, địa phương đã chủ động xây dựng kế hoạch, văn bản chỉ đạo triển khai thực hiện trên địa bàn, lĩnh vực quản lý. Bước đầu, có thể khẳng định trong 01 năm triển khai thực

hiện, tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen” đã được kiểm chế; đặc biệt là tình hình hoạt động kinh doanh tài chính trái phép, các hành vi huy động vốn trái phép, không đúng quy định đã không còn diễn biến rầm rộ, công khai như khoảng thời gian trước. Khi có Chỉ thị số 16, sau một thời gian lực lượng Công an các địa phương tập trung tấn công, trấn áp các băng, nhóm, đối tượng hoạt động “tín dụng đen”, đòi nợ thuê có dấu hiệu di chuyển ra các vùng ven, chuyển sang hoạt động không có cơ sở, địa điểm cụ thể mà biến tướng theo dạng câu kết với nhau hoạt động lưu động ở nhiều địa bàn khác nhau.

- Công an tỉnh với vai trò là lực lượng chủ công, nòng cốt đã ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Hướng dẫn số 01/HD-C02-P6, ngày 16/01/2019 của Cục Cảnh sát hình sự - Bộ Công an về thực hiện công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm có tổ chức, tội phạm xuyên quốc gia về hình sự và Kế hoạch số 285/KH-BCNĐA2, ngày 14/12/2018 của Ban Chủ nhiệm Đề án 2 - Bộ Công an về phòng ngừa, đấu tranh xử lý tội phạm và các hành vi vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; triển khai thực hiện Chỉ thị số 12/CT-TTg, ngày 25/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; chỉ đạo quản lý các ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện về an ninh, trật tự, kinh doanh tài chính “tín dụng đen”; tăng cường công tác quản lý, phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động cho vay, cầm cố tài sản; vận động Nhân dân tham gia phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; đẩy mạnh tấn công, truy quét hoạt động “tín dụng đen”; Hướng dẫn xử lý hành vi cho vay nặng lãi và dán quảng cáo “tín dụng đen”.

- Ngay sau khi UBND tỉnh ban hành Chỉ thị số 16 đã có 22⁽¹⁾ sở, ban, ngành, hội, đoàn thể, UBND huyện, thành phố tổ chức quán triệt, chỉ đạo triển khai thực hiện; đồng thời, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, đưa tin, bài và thông báo phương thức, thủ đoạn hoạt động, kết quả đấu tranh, xử lý tội phạm, các hành vi vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen”; các nguyên nhân, điều kiện làm phát sinh tội phạm, vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen” đến các cơ quan, doanh nghiệp, trường học và người dân để nâng cao cảnh giác, phòng ngừa, lên án, tố giác loại tội phạm này.

2. Công tác phòng ngừa

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật nhằm nâng cao nhận thức của người dân, tổ chức 356 buổi phát động phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc tại 356 điểm khu dân cư ở các xã, phường, thị trấn trên địa bàn tỉnh với hơn 39.800 lượt người tham dự; đưa 202 tin, bài, phóng sự về phương thức, thủ đoạn và biện pháp phòng ngừa, ý thức cảnh

⁽¹⁾ Các Sở: Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Giao thông vận tải, Y tế, Công thương, Giáo dục và Đào tạo, Lao động - Thương binh và Xã hội, Kế hoạch và Đầu tư, Thông tin và Truyền thông, Sở Ngoại vụ; Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh; Hội Cựu chiến binh tỉnh; Thanh tra tỉnh; UBND các huyện: Sơn Hà, Trà Bồng, Sơn Tây, Minh Long, Lý Sơn, Nghĩa Hành, Sơn Tịnh, Bình Sơn, Mộ Đức, Ba Tơ.

giác đối với tội phạm cho vay lãi nặng, đòi nợ thuê, cũng như kết quả đấu tranh xử lý của lực lượng Công an, như: Lực lượng Công an tỉnh đăng 107 tin, bài, phóng sự; UBND các huyện Trà Bồng: 02 tin, bài; Sơn Tây: 06 tin, bài; Minh Long: 15 tin, bài; Sơn Tịnh: 02 tin, bài; Ba Tơ: 70 tin, bài.

- Tổ chức 311 lượt ra quân tháo gỡ, tẩy xóa băng hiệu, các tờ rơi, giấy quảng cáo liên quan đến “tín dụng đen” trên các trụ điện, trụ đèn tín hiệu giao thông, cây xanh nơi công cộng với hơn 25.000 lượt người tham gia, như: Công an tỉnh tổ chức 245 lượt; UBND các huyện Sơn Hà: 05 lượt, Trà Bồng: 01 lượt, Sơn Tây: 04 lượt, Minh Long: 03 lượt, Lý Sơn: 03 lượt, Nghĩa Hành: 15 lượt, Sơn Tịnh: 11 lượt, Bình Sơn: 22 lượt, Ba Tơ: 02 lượt. Sở Thông tin và Truyền thông thu thập các số điện thoại được in quảng cáo trên các trụ điện, cột đèn tín hiệu giao thông, tờ rơi quảng cáo liên quan đến hoạt động cho vay; qua đó, gọi điện đến các số điện thoại trên cảnh báo, nhắc nhở những hành vi trên là trái pháp luật.

- Tiến hành 193 lượt kiểm tra hoạt động, quản lý nhân, hộ khẩu, tạm trú, tạm vắng, tập trung vào các công ty, cơ sở kinh doanh, đầu tư tài chính; kiểm tra 251 cơ sở ngành nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện về an ninh, trật tự (*trong đó, có 154 cơ sở kinh doanh dịch vụ cầm đồ*); qua kiểm tra, chưa phát hiện trường hợp vi phạm liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”. Tiến hành gọi hỏi, răn đe, giáo dục 156 lượt đối tượng hoạt động “tín dụng đen” trong 09 công ty, cơ sở, đầu tư tài chính và các đối tượng hoạt động riêng lẻ; 154 chủ cơ sở kinh doanh dịch vụ cầm đồ có biểu hiện cho vay lãi nặng, tiêu thụ tài sản do người khác phạm tội mà có, cho kiểm điểm, cam kết không vi phạm, sử dụng biện pháp nghiệp vụ tác động để đối tượng từ bỏ ý định phạm tội và thực hiện các hành vi phạm pháp luật.

3. Công tác đấu tranh, xử lý

Điều tra 18 vụ - 47 đối tượng⁽²⁾ có hành vi cưỡng đoạt tài sản, cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự và phát tờ rơi, card visit quảng cáo liên quan đến “tín dụng đen”, trong đó: Khởi tố 09 vụ - 17 bị can về các tội Cưỡng đoạt tài sản, Cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự; xử lý hành chính 04 vụ - 12 đối tượng về hành vi treo, dán, phát tờ rơi quảng cáo liên quan đến “tín dụng đen”, xử phạt số tiền 14.350.000đ; đang củng cố hồ sơ, tài liệu xử lý 05 vụ - 18 đối tượng về các hành vi liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”.

Một số vụ điển hình:

- Ngày 22/12/2018, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an huyện Nghĩa Hành bắt Mai Huy Long (1995) ở xã Nga Văn, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa về hành vi cố ý gây thương tích đối với Lê Thị Lại (1962) ở thôn Xuân Vinh, xã Hành Đức, huyện Nghĩa Hành nhằm mục đích uy hiếp bà Lại trả tiền đã vay trước đó của Long. Qua quá trình điều tra, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an huyện Nghĩa Hành đã khởi tố vụ án, khởi tố bị can đối với Mai

⁽²⁾ Phòng Cảnh sát hình sự Công an tỉnh: 03 vụ - 18 đối tượng; các huyện Nghĩa Hành: 06 vụ - 07 đối tượng; Mộ Đức: 02 vụ - 03 đối tượng; Đức Phổ: 01 vụ - 03 đối tượng và TP Quảng Ngãi: 06 vụ - 16 đối tượng.

Huy Long về hành vi cưỡng đoạt tài sản để điều tra, xử lý theo quy định của pháp luật.

- Ngày 04/7/2019, Phòng Cảnh sát hình sự Công an tỉnh đấu tranh triệt phá 01 nhóm - 07 đối tượng về hành vi cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự; tang vật thu giữ: số tiền 210.235.000đ; 17 điện thoại di động; 03 xe mô tô; 03 hộ khẩu; 09 chứng minh nhân dân của người vay, trên 10.000 tờ rơi quảng cáo, 04 card visit được cất giấu nơi tạm trú của các đối tượng. Qua đấu tranh, bước đầu xác định nhóm đối tượng trên đã cho 135 người trên địa bàn TP Quảng Ngãi vay tổng số tiền hơn 700 triệu đồng; tạm tính số tiền lãi thu lợi bất chính của nhóm đối tượng trên là hơn 135 triệu đồng. Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an TP Quảng Ngãi đã khởi tố vụ án, khởi tố bị can điều tra theo quy định của pháp luật.

- Ngày 26/8/2019, Phòng Cảnh sát hình sự Công an tỉnh phát hiện triệt phá 03 nhóm - 08 đối tượng ở 03 công ty Thành Công; Hà Quảng Anh & Em; Hà Quảng Anh & Em 2 về hành vi cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự; tang vật thu giữ: 03 CPU máy vi tính và các tài liệu có liên quan đến hoạt động vay và cho vay. Qua các tài liệu thu thập được từ danh sách người vay (đã trả xong cả gốc và lãi) tạm tính từ tháng 01/2019 cho đến nay nhóm đối tượng trên đã cho 373 người trên địa bàn TP Quảng Ngãi và các huyện lân cận vay tổng số tiền 3.560.500.000đ; tạm tính số tiền lãi thu lợi bất chính của nhóm đối tượng trên là hơn 446 triệu đồng. Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an TP Quảng Ngãi đã khởi tố vụ án, khởi tố bị can điều tra theo quy định của pháp luật.

- Ngày 28/10/2019, Công an huyện Tư Nghĩa phát hiện đối tượng Võ Văn Âu (1989) ở huyện Kim Sơn, tỉnh Ninh Bình đến quán cà phê Sông Cầu ở xã Nghĩa Hòa, huyện Tư Nghĩa để thu tiền vay góp hàng ngày; đồng thời, cho bà Lê Thị Tùng (1954) ở xã Nghĩa Hòa, huyện Tư Nghĩa vay số tiền 7.000.000đ với lãi suất 28%/tháng. Khi đối tượng Âu và bà Tùng đang thực hiện hành vi giao dịch cho vay thì Công an huyện Tư Nghĩa đã tiến hành lập biên bản, tạm giữ tại hiện trường số tiền 2.450.000đ, 01 xe mô tô và một số giấy tờ liên quan đến việc cho vay. Qua đấu tranh, đối tượng Âu khai nhận từ khoảng tháng 8/2019 đến nay, Âu đến địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, thuê nhà trọ và thực hiện hành vi rải tờ rơi quảng cáo cho vay trái pháp luật, đồng thời trực tiếp cho nhiều người ở địa bàn tỉnh Quảng Ngãi vay góp, đã cho 74 người vay tiền, tổng số tiền cho vay khoảng 420.000.000đ với lãi suất 20 - 25%/tháng (TP. Quảng Ngãi: 55 người, Tư Nghĩa: 14 người, Bình Sơn: 02 người, Sơn Tịnh: 03 người).

III. NHẬN XÉT

Công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” nói riêng đã nhận được sự quan tâm của cấp ủy, chính quyền địa phương, thể hiện cụ thể bằng các văn bản quán triệt, triển khai thực hiện của các sở, ngành, hội, đoàn thể và UBND các huyện, thành

phổ. Nhiều đơn vị, địa phương⁽³⁾ đã làm tốt công tác phòng ngừa, tuyên truyền, thông qua các phát động phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc để phổ biến sâu rộng đến Nhân dân phương thức, thủ đoạn, hậu quả của “tín dụng đen”. Công an các đơn vị, địa phương đã nghiêm túc quán triệt, triển khai thực hiện Chỉ thị số 12/CT-TTg, ngày 25/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; các văn bản hướng dẫn, chỉ đạo của Bộ Công an; bắt, xử lý nhiều đối tượng phạm tội và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”; qua đó góp phần ổn định an ninh, trật tự trên địa bàn tỉnh trong thời gian qua.

Tuy nhiên, vẫn còn một số hạn chế, khó khăn, vướng mắc sau:

- Một số cấp ủy, chính quyền chưa quan tâm, chỉ đạo, triển khai quyết liệt đối với công tác này; công tác phát hiện, xử lý liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” còn hạn chế, vẫn còn xuất hiện tình trạng dãn tờ rơi, quảng cáo hoạt động cho vay.

- Khó khăn trong công tác phát hiện, thu thập, củng cố chứng cứ: Thủ đoạn trong lập hợp đồng vay không thể hiện lãi suất (*thỏa thuận bằng miệng hoặc bằng giấy tờ khác*); thế chấp bằng giấy tờ tùy thân (*không được xem là tài sản*); biến tướng dưới dạng người đi vay bán tài sản sau đó thuê lại để lách quy định về cho vay có cầm cố tài sản. Cho vay dưới dạng chơi hụi trong thời gian ngắn. Người đi vay không hợp tác với cơ quan Công an do sợ bị trả thù hoặc sợ lộ lý do không chính đáng trong việc vay tiền. Đây là hành vi thuộc tội ít nghiêm trọng, hình phạt nhẹ không bảo đảm tính răn đe, do vậy cơ quan điều tra không áp dụng biện pháp tạm giam đối tượng...

- Chưa thống nhất trong công tác đánh giá chứng cứ giữa các cơ quan tiến hành tố tụng, đặc biệt là cách tính số tiền lãi để xác định số tiền thu lợi bất chính của các đối tượng làm căn cứ khởi tố vụ án.

- Công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách pháp luật về cho vay dân sự, về phương thức, thủ đoạn hoạt động và hậu quả tác hại, mức độ nguy hiểm của “tín dụng đen” chưa được tiến hành thường xuyên, liên tục nên hiệu quả chưa cao.

IV. NHỮNG CÔNG TÁC TRỌNG TÂM THỜI GIAN ĐẾN

1. Tiếp tục triển khai thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 16/CT-UBND, ngày 08/10/2018 của UBND tỉnh về tăng cường công tác quản lý, phòng, chống vi phạm pháp luật trong hoạt động cho vay, cầm cố tài sản trên địa bàn tỉnh, gắn với thực hiện Chỉ thị số 12/CT-TTg, ngày 25/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến hoạt động “tín dụng đen”. Kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm các cán bộ có hành vi “báo kê”, thiếu trách nhiệm, làm ngơ, tạo điều kiện cho băng, nhóm, đối tượng hoạt động “tín dụng đen”.

⁽³⁾ Sở Giao thông vận tải, Hội Cựu chiến binh, UBND các huyện Sơn Hà, Trà Bồng, Sơn Tây, Minh Long, Lý Sơn, Nghĩa Hành, Sơn Tịnh, Bình Sơn, Mộ Đức, Ba Tơ.

2. Thành lập và triển khai hoạt động của Tổ Công tác liên ngành kiểm tra các cơ sở, dịch vụ có biểu hiện hoạt động cho vay lãi nặng, đòi nợ thuê và “tín dụng đen”; ban hành Quy chế phối hợp giữa các cơ quan quản lý nhà nước đối với việc quản lý các ngành, nghề kinh doanh có điều kiện về an ninh trật tự, kinh doanh tài chính “tín dụng đen” trên địa bàn tỉnh.

3. Thường xuyên đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến chính sách pháp luật về cho vay dân sự, về phương thức, thủ đoạn hoạt động và hậu quả tác hại, mức độ nguy hiểm của “tín dụng đen” để Nhân dân nâng cao nhận thức chủ động lên án, tố giác tội phạm và vi phạm pháp luật liên quan đến “tín dụng đen”.

4. Triển khai đồng bộ các biện pháp phòng ngừa xã hội, phòng ngừa nghiệp vụ, các biện pháp hành chính kết hợp với nghiệp vụ trinh sát; tăng cường công tác nghiệp vụ cơ bản, nhất là công tác nắm tình hình, rà soát để kịp thời phát hiện, lập hồ sơ quản lý đấu tranh, xử lý các đối tượng hoạt động “tín dụng đen”, các loại tội phạm và hành vi vi phạm pháp luật có liên quan.

5. Các cơ quan tiến hành tố tụng cần thống nhất quan điểm để tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc nhằm giải quyết có hiệu quả những vụ án cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự.

6. Cần tăng cường áp dụng các đối sách quản lý, tích cực xác lập chuyên án trinh sát đấu tranh triệt phá đối với các băng, nhóm hoạt động liên quan đến “tín dụng đen”, côn đồ, đòi nợ thuê đã được rà soát, Đối với các băng, nhóm hoạt động tinh vi, có cấu kết chặt chẽ, nếu chưa có đủ tài liệu, điều kiện để triệt phá, cần tăng cường quản lý, kiểm chế hoạt động không để gây án, hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại của tội phạm do băng, nhóm gây ra./.

Nơi nhận:

- Văn phòng Chính phủ;
- V01, C02 - Bộ Công an;
- TT Tỉnh ủy, TT HĐND tỉnh;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh;
- VKSND, TAND tỉnh, Công an tỉnh;
- Các sở, ban, ngành và hội, đoàn thể tỉnh;
- Ban Quản lý Khu kinh tế Dung Quất và các khu công nghiệp tỉnh;
- UBND các huyện, thành phố;
- Báo Quảng Ngãi; Đài Phát thanh - Truyền hình Quảng Ngãi;
- VPUB: CVP, PCVP; các phòng nghiên cứu và các đơn vị trực thuộc, CBTH;
- Lưu: VT, NCbdv385.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
CHỦ TỊCH

Trần Ngọc Căng